

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs XVIII [i. e. XXVII]. De voto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

se conuertere, nec conuere conuerso sine creatoris contumelia capit. Iudæi 28. quæstio, prima, gloss. in capit. quanto, de diuortijs, S. Thom. 4. distin. 39. q. 1. artic. 4. & 5. & Sotus ibid. art. 4. Syl. ver. matrimonium, 8. q. 10. nu. 8. & Angelus pariter de bo. matrimonium, 8. q. 10. nu. 10. S. 6. Idemque de Iudæo conuerso, qui uxorem secundam, tempore Iudaismi, post primam legitimam repudiatam, siue non repudiatam duxerit, quod de infideli conuerso cum illa, cum qua secundo in infidelitate contraxerat, priore legitima viuente, dicendum est: eo quod repudium vel nunquam, vel saltem post Christi passionem Hebræis non licuisse constat. ca. gaudemus, de diuortijs, & DD. in 4. dist. 33. & 39.

DECISIO III.

Ex conf. 2. in Nouis, deest antiquis.

3 **Q**uamuis Iudæi cærimonias aliquas de consilio, vel præcepto in cõsummandis suis matrimonijs obseruent, præter liberum & legitimum consensum requisitum ad substantiam & essentiam eius, sicut & ecclesia catholica in consummatione matrimoniorum suorum Christianorum, nullam tamen solemnitate tantæ virtutis & efficacitæ seruant, vt matrimonium iure naturali validum & indissolubile, reddatur nullum propter illius defectum; Antiquæ vero eorum leges ad nuptias pertinentes, tanquam iudiciales, vel cærimoniales abrogatæ sunt, ex S. Th. 1. 2. q. 103. ar. 3. & q. 104. ar. 3. Sot. 4. d. 39. q. 1. art. 1. vnde si Iudæus, & Iudæa contractis sponsalibus per verba de præfenti, nõ seruatis alijs cærimonijs secundum vsus Iudæorum seruandis matrimonium consumment, illudque verum matrimonium sit, c. Gaudemus, de diuort. postea ad fidem catholicam conuersi matrimonium de nouo seruatis solemnitatibus Concilij Tridentini, sess. 24. c. 1. de refor. matrim. nequaquam contrahere tenentur. Quandoquidem baptismus coniugia legitima non dissoluat, si ambo coniuges conuertantur, etiam si altero infidelitate manente, is qui conuertitur, aliam, seruatis tam requisitis, ducere possit, 1. Cor. 7. & 28. q. 1. per totum.

DECISIO IV.

Ex conf. 4. in Nouis, deest in antiquis.

4 **I**udæorum infantes, pueri, id est qui nondum ad 12. ætatis annum peruenerunt, apud parentes educari debent, ad quos iure naturali, & diuino regimen eorum, circa spiritalia spectat. Parte autem mortuo, apud matrem, aut paterno etiam Christiano excluso educandi sunt, eiq; tutela danda erit; non obstante quod subsit timor quod pueros ad infidelitatem trahet. Neque tales infantes, inuitis vtrisque parentibus, aut mortuo patre, iuuita matre baptizandi sunt, c. quia sincera, & c. de Iudæis, d. 45.

TITVLVS XVIII.

Devoto.

SYMMARIVM.

- 1 Propositum & deliberatio quantumuis firma, votum facit.
- 2 Vouens religionem in genere, vel in specie, ad quid tenetur.
- 3 Promisso facta sanctis censetur votum, quia Deo facta videtur.
- 4 Vouens castitatem, & religionem, an ab hac liberatus, etiam ab illa liberetur.
- 5 Voti commutatio in re meliori, seu equali facienda est.
- 6 Propositum etiam continuatum voto non aequipollet.
- 7 Votum ob periculum mortis emissum, quando validum censeri debet.

- 8 Vouere castitatem censetur, qui dicit, seruam tibi Domine intelligendo in statu continentia.
- 9 Vota tria emittens, vt suffragijs religionis gaudeat, nõ est religiosus, nec eam intrare tenetur, sed tantum vota, vt simplicia seruare.
- 10 Votum non est promittere nolle in seculo mori.
- 11 Vouens religionem, & castitatem si principaliter intendat religionem intrare, liberatus a voto religionis, est etiam a voto castitatis.
- 12 Vouens alternatiue duo, alterum implere tenetur.
- 13 Votum emissum a matre de legitimis a filijs renunciatis, non valet.
- 14 Votum non transeundi ad arctiorem, seu non intrandi religionem, non tenet.
- 15 Translatus nihil eorum, quæ in priori monasterio habebat, transfert ad secundum.
- 16 Professus non est, qui sic in religionem ingressus etiã post 13. menses eicitur.
- 17 Votum non ludendi honesto ludo non obligat.
- 18 Votum de intranda religione, si frater Romanus venerit, donec ipse moriatur, tenet.
- 19 Vouens vnã religionem ingredi, aliam profertens satisfacit, sed non si ante professionem exeat.
- 20 Vouens talis Monasterij frater fieri, illud ingrediens, ante professionem exire, & matrimonium licite contrahere potest.
- 21 Votum de intranda vna religione commutat Papare-spondendo, vt aliam intret.
- 22 Voto de intranda religione satisfacit, qui intrat, & quia ingrata sibi, & impossibilis est, egreditur.
- 23 Votum de non tangendo mulierem libidinosè, non est castitatis.
- 24 Vouens in religione mori, intrare, & perseuerare tenetur.
- 25 Vouens religionem sub conditione, & satagens ne ea adimpleatur, tenetur adhuc voto.
- 26 Habitum nouitiorum etiam per decem annos deserens, profiteri non presumitur.
- 27 Religionem qui sapius ingressus in nulla perseuerauerit, statum clericalem eligit.
- 28 Religionem qui ex voto pœnali intrare debet, prius debita soluat.
- 29 Voto de intranda religione satisfacit, qui intrat, & ob morbum exiit.
- 30 Votum transeundi ad arctiorem prælatus dispensare, & commutare valet, non tamen irritare.
- 31 Papa relicta in vsus pios, in alios conuertere potest.
- 32 Votum qui commutare valet, pœnam ob illius fractionem remittere nequit.
- 34 Absolutus a pena incursum ratione voti, a voto absolutus non est.
- 35 Vota qui virtute Tubilei commutare potest, penas incursum relaxare nequit.
- 36 Voti obligationem iracundia non vitiat.
- 37 Iurans, aut vouens per iram religionem intrare, an teneatur intrare.
- 38 Vouens non commiserit mulieri, quam falso suam cognatam putat an, & quando ad votum tenetur.
- 39 Voto castitatis astrictus, si postea matrimonium contrahat, an debitum petere possit.
- 40 Vouens certum monasterium, eum certam religionem intrare, si ibi non recipiatur, libet manere.
- 41 Votum castitatis subdiaconatus ordini annexum est.
- 42 Subdiacono, qui publice ordines suscepit, vt uxorem ducat concedi non debet.

Votum

43 *Votum de intranda certa religione, duo in se continet, & quantum hæc sint.*

44 *Vouens sacros ordines sumere, etsi beneficium, aut patrimonium non habeat, uxorem ducere non potest.*

45 *Votum intranda religionis collationem beneficii postea factam non annullat.*

DECISIO I.

Ex conf. 1. alias 4.

Morbo grauissimo ad mortem vexatus, & multa pia facere proponens, & inter alia declarans, & disponens religionem ingredi, Deo sibi sanitatem concedente, ipsa sanitate secuta religionem ingredi non tenetur, c. literaturam, de voto. Quia cum aliud sit velle aliquid facere, & aliud obligare se ad id faciendum, & a diuersis illatio fieri non debet. l. Papin. ff. de minoribus. Nullum propositum, quamlibet firmum, nec deliberatio vlla quantumuis resoluta efficere potest votum, aut promissionem obligantem de præcepto adimplendi proposita deliberata, & dicta nisi promissa, & voueat illa facere, ex S. Th. 2. 2. q. 88. art. 1. & 2. Arch. in cap. qui boni 17. q. 2. 1. & Nau. in Man. cap. 12. num. 24.

DECISIO II.

Ex conf. 2. alias 28.

Agrotus vouens religionem Minimorum, aut aliam religionem particularem ingredi, & sanus effectus Generalis religionis illius, qui non vult eum recipere, non satisfacit voto, nec absolutus ab eo sine alia causa in id accedere, censetur; licet enim vouens ingredi religionem in certo monasterio, quod non vult eum recipere declarari possit a voto absolutus, ex Nau. in Man. c. 12. n. 48. Vouens tamen Religionem in genere, vel in specie, nõ se restringit ad aliquod monasterium, alias religiones querere tenetur, licet ab aliqua, vel ab aliquibus repudietur, ex Cai. 2. 2. q. 188. a. 3. Nec sufficit refutatio solius Generalis, non reddita saltem causa sufficienti, quare omnia monasteria suæ religionis eum refutare debeant. Quia si cura acceptatio, & admissio volentis ingredi religionem pertinet ad prælatum, & conuentum monasterij, gl. in c. si de reg. in 6. ita etiam refutatio ad eosdem & nõ ad Generalem spectabit; potest tamẽ Generalis, vel Prouincialis causa cognita, & auditis partibus, suis subditis iubere, ne aliquem tali, vel tali de causa recipiant; Refutatus autem a maiori parte Prælatorum, & conuentuum Regni, vel magnæ prouinciæ, liber a voto censeri debet.

DECISIO III.

Ex conf. 3. alias 8.

Pvella, quæ deliberatè in manibus episcopi visitatoris se monalem futuram promittit, votum simplex de intranda religione facere non censetur, & proinde valide sponsalia non obstantè dicta promissione, contrahere valet. Quia cum de essentia voti sit vt promissione fiat Deo, adeo, vt professio facta sanctis ideo censetur votum, quia videtur facta Deo, quatenus nimirum sancti deificati sunt, & participatione quadam diu facti; ita contratio si cur promissio facta sancto de aliquo bono, tanquam homini rationali, non habito respectu quod sit deificatus, votum non censetur. ex Cai. 2. 2. q. 88. art. 5. sic neque promissio facta homini ad faciendum illum certiore rei futuræ, votum erit. Cum itaque promissio facta per præfatam puellam non erat facta Deo de se faciendo religiosam, sed tantum Episcopo facta fuit ad certificandum illum de voluntate faciendæ se religiosam, consequenter votum fecisse non censetur.

DECISIO IV.

Ex conf. 4. alias 13.

Rvsticus castitatem vouens, simulque religionem quandam intrare, ne sciens tamen an tunc intenderet se ad castitatem seruandam obligare, licet ad dictam religio-

nem non admitteretur, si postea admittat religionem non possit, in dubio partem rutiorem eligere tenetur; capit. iuuenis, de sponsal. & ca. ad audientiam, de homic. & proinde reputare se debet obligatum ad castitatem etiã extra religionem seruandam, quamuis ob talem dubitationem facilius erit dispensationem a Papa per sacram Pœnitentiam obtinere.

DECISIO V.

Ex conf. 5. alias 19.

Vouens presbyter fieri, & postea non alia de causa, quam pœnitentia ductus obtinens commutationem, vt quolibet mense in vita sua frequentaret confessionem, & communionem, non obstante hac commutatione, tempus presbyterij per sacros canones præfixum, puta vigesimum quintum annum expectare, & presbyter fieri, si possit, aut votum prius in aliud melius, vel æquale bonum commutare tenetur; quia cum voti commutatio, vel in aliud opus melius, vel saltem æquè bonum fieri debeat, ex Nau. in Man. cap. 12. num. 63. & confessio menstrua, & communicatio æquipollens opus assumptioni presbyteratus non sit, obligatio primi voti adhuc durat, & in tuo robore permanet, nec per talem commutationem inuadit, & nullam tolli poterit; quia non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum, cap. Non præstat, de regu. iur. in 6.

DECISIO VI.

Ex conf. 6. alias 3.

Habens propositum inuadendi vitam, & intrandi religionem, postea tamen sponsalia cum virgine contrahens, sed sine præsentia parochi, cum præfata virgine Matrimonium contrahere tenetur; quia neque propositum etiam sæpius iteratum, aut diu continuatum votum constituit, aut obligationem necessariam intrandi religionem inducit, c. literaturam de voto. & Panor. ibi. & Nau. in Man. c. 12. nu. 24. neque Concilium Tridentinum, sess. 29. c. 1. de ref. Matr. sponsalia de futuro contracta sine præsentia parochi annullat, sed tantum sponsalia per verba de præsentia ex Nau. in Man. c. 25. nu. 144. & ideo ad contrahendum Matrimonium virtute sponsaliorum obligatur, quãuis & ipsa etiam per ingressum, & professionem religionis dissoluantur, c. 1. de conuers. coniug.

DECISIO VII.

Ex conf. 7. alias 1.

Cum iudicium, quod sufficit ad aliquem obligandum diabolo, sufficiens etiam sit ad obligandum Deo, gl. in c. mulier. 32. q. 2. & constat, eum qui proximum ferit, vel occidit per iracundiæ calorem peccare mortaliter; consequenter votum in ægitudine, præliis, navigationibus, calore iracundiæ, aut aha animi perturbatione factum, quæ hominem insanum, vel furiosum non reddit, nec iudicium rationis penitus tollit, vouentem ad illud implendum obligat, Panor. in ca. dudum, de conuers. coniug. & Nau. in Man. c. 12. num. 24. quamuis vota sic facta a Prælati iuste commutari, & dispensari possunt, c. 1. & 2. de voto, & Nau. in Man. c. 12. nu. 24. & 77.

DECISIO VIII.

Ex conf. 8. alias 5.

Qui dicit Deo, *Da mihi Domine salutem & ego seruiam tibi* intelligendo mente de seruitio in statu castitatis, & continentia, votum seruandæ castitatis emittit se censetur, ad eamque seruandam obligatur; cum mens dicentis fuerit, (cui maxime attendendum est) se ad castitatem seruandum, secundum propriam verborum significationem, obligare.

DECISIO IX.

Ex conf. 9. in vtrisque.

Sacerdos beneficiarius in articulo mortis vouens castitatem, paupertatem, & obedientiam in manibus Prioris alicuius Monasterij, et in præsentia sui confessorij, aut mo participandi suffragia ordinis prædictorum Prioris, et confessorij; quamuis ex tali uoto religiosus factus non

fit, nec ad religionem intrandam obligatus, eo quod nec eam intrare promisit, nec Prior, & Confessarius potestatem incorporandi illum suæ religioni habebant, quod tamen necessarium est, ut quis religiosus esse possit, cap. ad Apostolicam, de regul. ad vota tamen illa seruanda tanquam simplicia tenentur, ita ut castitatem ex duplici voto, tã Sacerdotali, quam castitatis paupertatem etiam ex eodem voto, obedientiam vero ex nullo seruare tenentur; Quia illud non fuit legitime acceptatum ab ordine, aut conuentu post annum probationis, prout Concilium Tridentinũ sess. 25. c. 15. de reg. requirit: neciple animum obligandi se Episcopo, vel alij Prælato habuit, plulquam ante votum obligabatur.

DECISIO X.

Ex conf. 10. alias 6.

10 **Q**ui scrupulis diuersis rebus secularibus natis agitur proponit intrare religionem certam, aut dicitur *Promitto non mori in seculo*: nec virtute talis propositi, aut rigore verborum, quæ dixit, votum religionis emisisse censetur: quia proponere etiam si missime intrare certam religionem, non est vouere; ex S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 1. & 2. Nau. in Man. c. 12. num. 24. & verba prolata, scilicet non velle mori in seculo, non autem religionis ingressum, significant.

DECISIO XI.

Ex conf. 11. deest in Nonis.

11 **C**um votum ab intentione vouentis expressa, vel tacita pendeat, qui principaliter vult vouere castitatem & accessorie religionem, ut facilius eam in illa seruet, castitatem tenetur, etiam si ab intranda religione excusetur; sicut etiam qui principaliter vult religionem vouere, & veluti accessorie castitatem, quam facilius in religione seruare possit: a voto religionis liberatus, etiam & a voto castitatis liber erit; eo quod accessorium sui principalis naturam sequitur, c. Accessorium, de reg. iur. in 6.

DECISIO XII.

Ex conf. 12. alias 27.

12 **V**ouens intrare religionem Capucinatorum, vel cuiusdam particulari Hospitali seruire; si a Capucinis recipi non possit, ad seruicium præfati Hospitali tenetur, quia qui promittit duo alternativè, alterum eorum adimplere tenetur. c. in alternatiuis, de reg. iur. in 6. & aliam Religionem intrando peccat: eo quod illud quod Hospitali debebat, ita soluit alteri, ut fiat inhabilis ad soluendum quod debuit Hospitali solutus autem vni, quod alteri debet, peccat; c. ea te. de iure iur. facta tamen professio in illa religione valida erit.

DECISIO XIII.

Ex conf. 13. alias 16.

13 **M**ater de legitimis filiæ Monasterium ingressæ, & renunciantis legitimis eius, & patris, quas in bonis eorum habere sperabat, Monasterium ædificate vouens ad votum illud implendum non tenetur, quia filii licet viventibus parentibus, spem succedendi in bonis paternis post eorum obitum habeant, antea tamen nihil iuris in eis habere possunt, l. 1. §. si impuberi, ff. de coll. bon. Ideoque per renunciationem filiæ ante mortem patris, nihil patri, aut matri eius acquiritur nisi sola libertas testandi de bonis suis inter reliquos filios, & filias, perinde ac si ipsa filia eius nõ fuisset. Couar. in C. quamuis pactum, de pact. in 6. Et si quid ex illa legitimarum patris renunciatio ne acquiri possit, de illa pater non mater disponere valet: vnde consequenter votum a matre emissum de legitima filiæ ante obitum patris sic renunciata, tanquam de nihilo factum, nullum & irritum censendum est.

DECISIO XIV.

Ex conf. 14. alias 55. de Regularib.

14 **Q**ui semel vouit non transire ad regulam arctiorem, postea ad aliam Religionem, quæ & constitutione suæ religionis, & concessione Apostolica est strictior, &

concessione Apostolica est strictior, & suæ naturæ, & conditioni aptior, & ad seruicium Deo opportunior, non obitante voto illo licite transire potest. Sicut enim votum de non intranda religione nihil vouenti ad illam intrandam obstat, quia maioris boni impeditum est; Arg. c. fi. 2. 2. q. 4. & probat. S. Th. 2. 2. q. 88. artic. 2. ita nec votum de non intranda arctiori religione, vouenti ad illam intrandam, tanquam maioris boni impeditum, obstat. & proinde post petitam licet non obstantiam a superiore licentiam, c. Virgines, 2. 0. q. 4. c. licet, de regul. illam licite intrare potest.

DECISIO XV.

15 **R**egularis cum incapax omnino Domini, & possessionis sit, etiam sui Breuiarii, nec aliquid sibi, cui nomine suo acquirere potest, sed quicquid acquirit quomodo cunque siue per contractum, siue per vltimam voluntatem, siue per industriam, siue iussu siue iniussu Prælati, Deo Ecclesiæ, & suo Monasterio, ubi est professus acquirit, & etiã quæ sita per eum ante probationem, & nondum in alium legitime translata, per professionem, in Religionem, vel Monasterium, quibus se dicat, transfert, Auth. ingressi, c. de factos. eccl. & c. in præsentia, de proba. & c. 2. de test. & c. 2. & c. cum ad monasterium §. si de sta. monach. C. sequenter transiens ab vna religione ad aliam, nihil eorũ, quæ in priori religione, vel Monasterio habebat, nisi vestes & scripta sua, quæ primæ religioni suæ inuicilia essent, & alia, quorum delationem probabiliter crederet Prælati suo non fore ingratam ad secundam illa secum transferre potest: reliqua vero minime nisi relictis originalibus vel eorum copijs, per quas fieret ne delatio eorũ esset religioni damnosa.

DECISIO XVI.

Ex conf. 15. alias 45. de regul.

16 **P**roponens firmiter certam religionem intrare, eam, que intrans, sed post undecim menses eam egressus, & sicet aliam intrans animo non faciendi professionem, in qua per undecim menses mansit nulla expressa professione facta, & eam postea sine licentia egressus, & a superiore captus, & habitu spoliatus, neque votum aliquod religionis fecisse, neque religiosus censendus est sed neque religionem aliquam intrare tenetur. Quia propositum intrandi religionem etiam firmiter conceptum, votum obligatorium non inducit, ita S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 1. ex Nau. in Man. c. 12. nu. & etiam si voluisset, illud tamen satis intrando religionem 24. ibique per tot menses manendo impleuit, cum votum de intranda religione per introitum adimpletum cessatur, licet professionem non faciat ex S. Th. 2. 2. q. 189. ar. 4. Neque tacite professus est, qui sicet religionem ingressus etiam post undecim menses eijcitur, & habitu a Superiore illius spoliatur, Arg. c. humana iures, 2. 2. q. 5. & c. tua, de sponsal.

DECISIO XVII.

Ex conf. 16. alias 36.

17 **C**um ludus triplex sit, honestus, recreationis gratia factus, & venialiter malus, & malus mortaliter, ex S. Th. 2. 2. q. 168. ar. 3. & 9. ex N. in M. c. 2. 0. Quævis votum de non ludendo ludo honesto non obligat, eo quod est contra bonos mores, Arg. c. in malis, 2. 2. q. 4. & cap. nõ est obligatorium, de reg. iur. in 6. votum autem de non ludendo ludo venialiter, aut mortaliter malo, vouentem obligat, & bonũ est, sicut nõ votum peccandi venialiter, aut mortaliter, malum est, c. si aliquid, ita etiam votum de non peccando venialiter certo aliquo genere peccati, aut mortaliter, est bonum, iusta tamẽ de causa, ea, si quis uoues est nobilis, & ueretur se non seruaturũ uotũ in exercitijs, uel Curia, ubi uiuit, & magna est ludendi occasio, & consuetudo inter homines sui itatus, & ordinis, a Papa ab obligatione voti absolui potest, & in bonũ maius, uel æque bonũ commutari. Quia sicut Pœnitentaria admittitur solet pro iusta causa, uel pro parte causæ dispensandi super uoto castitatis, eo quod qui, uel quæ uouet ualde urgeretur & grauius stimulis carnis ad fornicandũ, & uoues perinde fornicatur, ac si uotũ castitatis nõ emisisset, quia humilioris conditione trahit a maiori peccato ad minus & peccaturũ hotari

tari iure quis potest, ut si paratus sit peccare alterum de duobus peccet potius peccatum minus, c. si quod verus, q. 2. ita etiam iusta causa est dispensandi in voto non iudendi iudo mortaliter malo, cum eo qui probabiliter creditur peccaturus etiam contra votum, ut si saltem minus peccatum committat, cum minus sit sine voto, quam cum voto peccatum mortale committere.

DECISIO XVIII.

Ex consil. 17. alias 15.

18 **V**ouens ingressum religionis, si frater eius Romam venerit, donec frater moriatur, a voti obligatione non liberatur, nec interim uxorem ducere potest; Arg. c. in presentia, & c. tua, de spons. & Nau. in Man. c. 12. nu. 43 & 75. Nec alius in tali voto religionis, etiam si conditionale sit praeter Papam dispensare potest.

DECISIO XIX.

Ex cons. 18. alias 26.

19 **V**ouens ingredi certam religionem, licet non teneatur eam ingredi, si post illud votum ingressus, & professus sit aliam religionem, cap. qui post votum, de regul. in 6. tenetur tamen, si non profiteatur secundam, Anchar. in d. cap. qui post votum.

DECISIO XX.

Ex cons. 19. alias 25.

20 **V**ouens certi Monasterij frater fieri, & illud ingrediens, ante professionem libere ab ea exire, ex S. Th. 2. 2. q. 189. art. 4. & Matrimonium licite contrahere potest, c. 1. de reg. in 6. Quia votum intrandi religionem, & se fratrem faciendi, quoad hoc paria sunt, & eiusdem virtutis, Caiet. 2. 2. q. 189. art. 4. & ideo huic, sicut & illi solum intrando, licet non proficendo, satisfit.

DECISIO XXI.

Ex cons. 20. alias 33.

21 **P**apa, rogatus super dispensatione voti de intranda religione aliqua vna; Respondendo ut aliam ingrediat, praefatum votum non dispensat, ne illo teneatur, sed illud tantum in aliud commutasse censetur, & proinde ad aliam religionem in genere intrandam obligatur.

DECISIO XXII.

Ex cons. 21. alias 23.

22 **O**bligatus ex voto ad intrandam aliquam religionem in genere intrando Carthusianam ante aetatem, qua eius statuta requirunt, & ob id post sex menses nouitatus eijciatur, voto suo satisfecisse non censetur; sed vel ipsam post legitimam aetatem ingredi tenetur. Quia vouens intrare religionem, & intrans, tunc solum voto satisficit, quoad forum conscientiae ad effectum exiendi, si ex ea vult exire, vel quia ei ingrata est, vel sibi videtur importabilis: ita S. Th. 2. 2. q. 189. d. 3. & 4. & Caiet. sibi, secus autem si non exeat, aut quia sibi ingrata, aut quia sibi impossibilis videtur sed ideo quia statuta ordinis repugnant: vnde cum vouens intrare religionem in genere, non solum tenetur aliquam approbatam intrare, sed etiam quam scit, vel scire debet esse sibi aptam, nec se iuste pari defectum ob quem per statuta eius rejci possit; & eam profiteri, nisi ei ingrata, vel importabilis videatur; praesertim cum ipse in particulari religionem Carthusianam non vouerit, non obstante ingressu, & egressu praetato ad aliam religionem intrandam, vel eandem post debitam aetatem, & sublato impedimento tenetur, nisi iusta aliqua de causa cognita, Papa votum suum vel relaxet, vel in aliud commutet.

DECISIO XXIII.

Ex cons. 22. alias 42.

23 **V**otum emittens de non tangendo mulierem libidinose, votum castitatis emittit non censetur; sicut

neque qui votum de non ducendo uxorem emisit, castitatem vouisset, indicari debet: ex Man. c. 12. nu. 43. cum multo plura votum castitatis, quam hoc votum includit, votum etenim castitatis omnia ea includit, quae in 6. Decalogi praecipio prohibentur; Man. c. 17. nu. 12. immo & Matrimonium, & copulam eius; c. Vouentibus, 12. q. 1. & consequenter Episcopus in tali voto de non tangendo mulierem libidinose dispensare potest; cum tamen castitatis votum Papae referuatum sit ex Nauar. in Man. c. 12. nu. 75. & 76.

DECISIO XXIV.

Ex cons. 23. 26. alias 7. 22.

24 **P**roponens longo tempore intrare religionem, & tandem proferens haec verba; *Promitto mori in religione*, votum religionis omisit censetur; sic enim dicendo, tacite dixisse videtur, promitto intrare religionem, & in ea mori; votum autem generale de intranda religione ualet, c. constitutionem, de reg. in 6. cui voto non satisfacit selu intrando religionem, nisi etiam eam profiteatur, in eaque moriatur; cum uirtualiter sic dicendo duo uota fecisse uideatur; Alterum de intranda religione; & alterum de perseverando in ea; quorum prius completur intrando tantum, posterius autem non nisi proficendo, ex Nau. in Man. c. 12. nu. 47. Sufficit autem quaecumque religione uoluerit profiteri, quia promissioni indefinitae, & Generali per unum suppositum sit satis, gl. in c. circa, de elect. in 6.

DECISIO XXV.

Ex cons. 59. alias 52.

25 **V**ouens intrare certam religionem, si ad scientiam necessariam ingressui illius ordinis pertineret, & reiectus ab uno Monasterio illius ordinis ob eius insufficientiam, non censetur uoto satisfacere, eo solo quod ab uno Monasterio sit repulsus, sed alia Monasteria illius ordinis quaerere tenetur, ut libera uoto esse possit; & dare opera debet studijs, ut pro illa religione aptus inueniatur, ne ex parte sua impedimentum sit, et uotum in illa recipiatur; quamuis enim uouens religionem sub conditione non obligatur, donec conditio adimpleatur, c. si pro te, de rescriptis, fatagens tamen ne adimpleatur ea, uoti reus iudicatur.

DECISIO XXVI.

Ex cons. 14. alias 7. de solution.

26 **O**blata a parentibus in aetate pupillari Monasterio cu dote, & habitum nouitatum etiam per decem annos aut plures gestans, ex Innoc. & Pan. in c. ex parte, de regul. Card. in cle. eos, tit. eod. Tab. uerb. nouitatus, & Ang. eod. nu. 12. & saepe dictis & factis ostendens se animum proficendi non habere, nec unquam habuisse, ex tali habitus gestatione nec uotum, nec uoti ratificationem emisisse censetur; sed liberè a Monasterio exire, & Matrimonium contrahere potest, c. 1. §. 1. de reg. 6.

DECISIO XXVII.

Ex cons. 27. alias 35.

27 **V**ouens ingressum religionis, & saepius eam ingressus, sed ante finitos annos nouitatus, aut emissam professionem egressus, ob difficultates quas in religione reperit, & semper scrupulis agitur dubitans etiam quod non saluabitur, si in statu seculari moriatur, tua conscientia uitam clericalem secularem ob experientiam, quam habet suam in permanendo in religione inconstantia eligere, & tentationes malas frequenti oratione repellere potest.

DECISIO XXVIII.

Ex consil. 28. alias 20.

28 **R**eligionem qui causa certorum uotorum penaliu, quae fregit, intrare tenetur, sed debita quaedam solutio habet, praefata debita prius soluere, quam religionem ingredi debet; ex S. Thom. 2. 2. q. 189. art. 63. Nec in fraudem credito um religionem ingredi potest, si habeat, unde ea soluere ualet.

DE

DECISIO XXIX.

Ex conf. 29. alias 24.

39 **V**ouens simpliciter religionem ingredi, intrando religionem, & postea superueniente morbo exiens, voto satisfecisse censetur, nec cessante infirmitate redire tenetur, quia sic vouens, vouere censetur secundum formam iuris, ex S. Th. 2. 2. q. 89. ar. 4. quæ habet vt intra annum probationis ingrediens religionem, ob infirmitatem, aut aliam causam non sibi gratam libere exire possit, cap. ad Apostolicam. de reg. & c. 1. & 2. tit. eod. in 6.

DECISIO XXX.

Ex consil. 30. alias 40.

30 **R**egularis professus licet votum transeundi ad arctiorem religionem sine auctoritate superioris emittens ad eam implendam teneatur, nec Prælatus illud irritare queat: ex S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 8. Cœt. ibi. Sotus lib. 7. de iust. q. 3. ar. 1. super illo tamen dispensare, aut illud in aliud commutare potest. Quamuis enim religiosus nullam propriam habeat voluntatem, sed a voluntate Superioris dependet, c. non dicatis. 12. q. 2. & c. quorundam & c. religiosus. de elect. in 6. & proinde Superiori quoad omnia contenta in regula, & etiam quoad non contenta, quæ sunt, vel esse possunt opportuna regulæ seruandæ, subijcitur i. c. Monacho. 20. q. 4. quia tamen exitus, & transitus ad arctiorem religionem non est de contentis in regula, nec de opportunis ad eam seruandam, immo potius de contrarijs, c. licet. de reg. proinde in istis voluntati Superioris non subijcitur, ideoque factum votum obligat. Quia vero potestas irritandi votum ex subiectione nascitur, quæ ratione votum tale sine Superioris consensu factum obligat, eadem constat, non posse ab eo irritari. Cum autem tale votum non sit proprie votum religionis, sed de transitu ab vna ad aliam religionem, & longè aliud & minus, quam votum de ingressu religionis, vt constat: consequenter reservatio, qua votum religionis Papæ referuatur quæ est exhibitans a communi regula iuris (quæ concedit Episcopis dispensationem & commutationem votorum) nõ est extendenda ad hoc quod est minus: eo quod iura exorbitantia non sunt extendenda ad alium casum, c. odia. de reg. iur. in 6. nec a separatis fit illatio. l. Papinianus. ff. de minoribus. Et ideo sicut potest Prælatus dispensare super tali voto, ita a fortiori illud commutare potest, cum longè magis sit dispensare, & cui licet quod est plus, licet vti que quod est minus, c. licet. de reg. iur. in 6.

DECISIO XXXI.

Ex conf. 31. alias 34.

31 **N**obilis iuuenis habens coniugem iuuenem infirmam, & morti proximam & turbatus dolore vult cuidam sancto mille scuta, si vxor conualesceret, quæ conualuit, sed deinde superuenit mors patris eiusdem iuuenis, qui multa debita relinquit, & filiam virginem indotatam, & natæ sunt eidem iuueni duæ filie: ex Papæ licentia illa mille scuta in dotem sororis pauperis, & filiarum suarum, attento maximè quod bona vouentis vix quatuor mille scuta valeant, commutare licet potest. Quamuis enim ecclesiæ titulum illius Sancti habenti ius quæ situm fuit ad illa mille, & proinde necessarius videtur consensus ecclesiæ cũ id quod nostrum est, sine consensu nostro auferri nequeat: l. id quod nostrum ff. de reg. iur. quia tamè Papa relicta in vltus pios in alios commutare potest, Clem. quia contingit. de relig. domib. & donatio rei facta alicui cum adiectione, vt eam det alteri tertio, quoad illum tertium volente donatore. & donatio principali reuocari potest; l. qui Romæ. S. Flavius. ff. de verb. obl. & ibi Bar. & Deus donarius principalis est volente Papa eius vicario, iusta de causa donatio illa in alium pium vltus commutari potest.

DECISIO XXXII.

Ex conf. 32. alias 18.

32 **V**ouens statim habitum Presbyteralem assumere, & postea suo tempore presbyter fieri, statim habitum assumere tenetur, nisi iusta de causa Episcopus dilationem concedat, & dispenset: Assumptionem vero ordinis presbyteralis etiam si legitime ætatis fuerit causa studendi, & se ad illud idoneum faciendi, etiam sine Episcopi dispensatione differre potest. Arg. c. cum in eo. de elect. in 6. qui etiam Episcopus iusta de causa votum illud Presbyterij, cum non sit de numero quinque votorum referuatum Papæ, videlicet, perpetuæ continentie, Religionis, Peregrinationis in Hierusalem, vel Romam, vel S. Iacobum Compostellæ, c. Et si Dominici, de pœnit. & remiss. ex Nau. in Man. c. 12. nu. 75. in aliud maius, vel æque bonum commutare potest, Nihilq. obstat quod votum Presbyterij votum etiam perpetuæ continentie sub se includere videtur, quod est illi annexum: quia etiam votum religionis ad sui complementum propriè perpetuam continentiam includit, non tamen propter hoc Religionem vouens, illam vouere censetur ex Nau. in Manua. cap. 12. num. 47.

DECISIO XXXIII.

Ex conf. 33. alias 31.

33 **C**um aliud sit commutare, aliud remittere penam ob fractionem voti, habes potestatem certa vota commutandi. penam ab eorum fractionem remittere nequit: a diuersis enim non fit illatio. l. Papinianus. ff. de minorib. c. ad audientiam, de decim. si tamen ante penam incurram commutatio fiat, non incurretur pœna, eo quod non frangitur votum, iam per commutationem sublatum, & quod non est, nec frangi, nec dissolui potest, c. ad dissoluidum, de desponsat. impub. priuatio enim habitum præsupponit. Decem. de verb. oblig.

DECISIO XXXIV.

Ex conf. 34. alias 14.

34 **C**um absolutio a fractione voti, aut a pœna incurra ratione fractionis eiusdem & absolutio a voto, inter se diuersa sint, ita quod votum perpetuè obligat semper, quamuis vouens a peccato fractionis voti, seu a pœna incurra ob votum fractum absoluat; ex S. Ant. 2. p. tit. 12. S. 2. c. 2. ideo vouens, vel iurans se non peccaturum certum peccatum sub pœna intrandi religionem, & postea peccans illud, religionem intrare tenetur, & impetrata dispensatione solum super pœna intrandæ religionis, quam ob voti fractionem incurrit, iterum peccando ad illam intrandam de nouo tenetur; quia non fuit dispensatus super voto non peccandi sub pœna intrandæ religionis, sed solum super obligatione intrandæ religionis incurra ob primam voti transgressionem, quæ res diuersa est ab illo voto de non peccando sub pœna intrandæ religionis, ex Nau. in Man. cap. 12. num. 79. & a diuersis non fit illatio. Dispensatus autem a voto non peccandi sub pœna intrandæ religionis, quamuis iterum peccet, religionem tamen intrare non tenebitur, eo quod sublato principali tollitur accessorium. l. cum principali, ff. de reg. iur. c. accessorium de reg. iur. in 6.

DECISIO XXXV.

Ex conf. 35. alias 32.

35 **V**ouens facere elemosinas si amplius certum aliquid peccatum committeret, & postea peccatum illud committens, etiam si forte votum eius confessarius irritet: Iubilæi, in quo Papa concessit Confessarijs facultatem commutandi vota, sed nullam mentionem fecit de condonatione obligationis ad soluendas pœnas in incurras in dotatorem alicuius pauperis commutavit; ad elemosinas tamen ob fractionem voti prius debitas faciendas, non obstante præfata voti commutatione a confessario facta, obligatur. Quia cum aliud sit obligatio soluendi pœnam iam incurram ratione voti violati, & aliud votum ipsum, & a

si fueris non sit illatio, l. Papinianus. ff. de minor. cap. ad audientiam, de decim. Confessarius, qui solum votum viri tute sublati commutare potuit, poenas incurfas ob violationem prius votum condonare, aut relaxare non potuit. Nec quicquam vouenti prodest, quod sublato voto quod fuit principale, sublata etiam censetur praedicta poena soluendi elemosinas, tanquam accessorium quid ad votum illud seruandum, ex eo. s. quod accessorium naturam sui principalis sequi solet, c. accessorium de reg. iur. in 6. quia tunc solum accessorium sui principalis naturam sequi censetur, quando ratio eadem in utroque militat, non quando diuersa: Arg. cap. debitorum, & c. conting. de iure iur. & quando accessorium sine suo principali consentire nequit, cum itaque obligatio ad poenam soluendam, sine voto consistere queat, post votum solum, vel dispensatione sublaturum, vt palam est, proinde in casu dicto sublato voto, poenam accessoriam prius incurfam minime sublaturam esse censeri debet.

DECISIO XXXVI.

Ex cons. 2. in Nouis, deest in antiquis.

VOti obligationem, licet iracundia quae vsum rationis non sustulit, vitare non censetur, Arg. c. dudum. de conuersio. coniug. neque magna perturbatio, etiam ex iniusto timore, vel amore procedens, cap. 1. & ibi Pan. de voto. Nau. in Man. c. 12. num. 24. & 77. iustam tamen causam petendi dispensationem vel commutationem in Praetorio sacrae poenitentiae praebet.

DECISIO XXXVII.

Ex cons. 10. in Nouis, deest in antiquis.

Irans, vel vouens etiam per iram religionem intrare cum intentione actuali non intrandi eam, etsi ad intrandum non tenetur, si tamen intentionem contrariam non habuit, neque intentionem actualem intrandi ad intrandum obligatur: Quia non debet de se praesumere, quod noluit tam grauiter peierare, vt volendo intrare, iuraret se intraturum, sed quod saltem per iram intrare voluerit. Arg. cap. qui tacet de reg. iur. in 6. Cum inter consensum, & dispensationem dari non possit medium.

DECISIO XXXVIII.

Ex cons. 12. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens non commiserit mulieri, quam falso suam cognatam esse putauit, votum illud seruare non tenetur, si tunc ea mente fuerit, quod si veritatem sciuisset, non vouisset; secus autem si tunc ea mente erat, quod vouisset etiam si eam cognatam sibi non esse sciuisset. Quia ignorantia qualitatis a peccato qualificato excusat, si sit causa peccati, alias minime.

DECISIO XXXIX.

Ex cons. 17. in Nouis, deest in antiquis.

Voto seu iuramento castitatis, seu religionis ingrediendae stricta, si postea nupsit, & consummavit, non tenetur a viro petere, vt ei liceat dicta vota adimplere mortuo autem marito votum adimplere tenetur: si tamen propter aetatem, consuetudinem, vel aliam causam hoc ei difficile sit, melius est vt dispensationem, relaxationem, seu commutationem a sede Apostolica petat.

DECISIO XL.

Ex cons. 21. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens ingredi certam religionem seu certum monasterium, si in eo non recipiatur, liber manet, si autem vouit ingredi religionem in genere, repulsus ab aliquibus, liber non est, sed vt in alijs recipiatur, tentare tenetur admissus autem ad habitum in aliqua, si postea ei ciat vel ipse exeat, voto satisfecisse censetur: sicut & is, qui cu certum monasterium ingredi vouisset, post habitum in eo assumptum exit, vel ei ciat, nec aliud ingredi tenetur sed matrimonium cura conscientia contrahere potest. Angel. vet. votum. 3. s. 11. Caiet. 2. 2. q. 189. art. 3. Nau. in Man. c. 12. num. 48. Sin autem vouisset in genere profiteri, aut in religione perseverare, per solam habitus assumptionem

non liberatur, sed exiens, vel eiectus, vt in alia ad habitum, & professionem recipiatur, tentare obligatur. Vouens autem fieri religiosus, in dubio ingredi ad probandum, non autem profiteri, aut perseverare, vouisse censetur, ita Caiet. 2. 2. q. 189. art. 4.

DECISIO XLI.

Ex cons. 37. in Nouis, deest in antiquis.

Subdiaconatus ordo Sacramentum est a Christo institutum, eique votum castitatis annexum est, quod matrimonium postea contractum irritat: c. 1. qui cler. vel vouent. Ex causa tamen Papa, non solum cum tali sed etiam cum Monacho professo, vt uxorem ducat, dispensare ualet, Arg. cap. cuncta per mundum. 9. q. 3. Nauar. in Man. cap. 12. num. 25. quandoquidem solemnitas voti, ex qua dictum impedimentum oritur, non iure diuino, sed humano probatur inducta. cap. 1. de voto in 6. Nec Papa sic dispensando facit, ut manente voto, & uoti obligatione, non teneatur uouens illud observare; sed ex causa, ut potest, facit ut haec uoti materia non sit, prout fit etiam quando relaxantur iuramenta.

DECISIO XLII.

Ex cons. 39. in Nouis, deest in antiquis.

Subdiacono, qui publice ordinem suscepit, vt uxorem ducat, non est concedendum ex ea solum causa, quod ordinem, cum esset diues, dolo consanguineorum putans se pauperem, inductus suscepit.

DECISIO XLIII.

Ex cons. 14. in Nouis, deest in antiquis.

Via uotum de intranda certa religione duo in se continet, unum de religione intranda, cuius dispensatio soli Papae reseruatur; alterum de intranda hac religione, quod nulli Papae reseruatum est: sicut etiam & professio certae religionis duo continet, unum quod per eam fit religiosus, super quo solus Papa dispensat; alterum, quod fit religiosus illius ordinis, super quo alij praetati dispensare possunt, ut ad strictiorem uel aequalem transire queat: consequenter cum uouente intrare certam religionem, alius quam Papa dispensare ualet, ut liceat ei aequalem, uel strictiorem intrare, immo etiam & laxiorem; eo quod aliud est dispensare, ne qui uouit religionem in genere, uel in specie ad unam intrandam teneatur, quod cum sit dispensatio super uoto religionis, Papae reseruatum est; aliud autem quod uouens unam religionem intret aliam quod cum sit dispensare solum super uoto de transseundo ad aliam religionem, nulli Papae est reseruatum ex Caiet. 2. 2. q. 8. art. 8.

DECISIO XLIV.

Ex cons. 43. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens suscipere sacros ordines quauis non habeat beneficium, nec patrimonium, ad cuius titulum ordinetur, nec doctrinam sufficientem, uxorem ducere nequit, nisi factus sit incapax doctrinae sufficientis, aut prudentis arbitrio iudicetur ei impossibile, ut beneficium, uel patrimonium acquirat.

DECISIO XLV.

Votum religionis ingrediendae collationem beneficij ei postea factam ante professionem, non annullat, sicut nec matrimonium post uotum religionis contractum annullatur, cap. Nos nouimus. 17. q. 2.

TITVLVS XXVIII.

De statu Monachorum.

SVMMA RIVM.

- 1 Religionem ingresso non proficenti, vel abeunti donata restituntur.
- 2 Benedictio Abbatis non est iterabilis.

3 Mona-